

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

PRZEDMOWA

Szanowni Państwo,

z ogromną przyjemnością oddaję w Wasze ręce album poświęcony nowym i planowanym rezerwatom przyrody, które powstają w całym kraju w ramach inicjatywy: 100 rezerwatów na 100-lecie Lasów Państwowych.

Zaprezentowane, wybrane rezerваты są wyjątkowymi skarbami naszego kraju, które fascynują, inspirują i są przedmiotem badań naukowych. W dobie zmian klimatycznych oraz dynamicznej urbanizacji, ochrona tych rzadkich, a przez to bardzo cennych ekosystemów staje się niezwykle ważna.

Rezerваты przyrody to nie tylko obszary, w których natura, w sposób niezakłócony, może rozwijać się w swoim rytmie, ale przede wszystkim miejsca, gdzie piękno świata przyrody możemy odkrywać i podziwiać w jego pierwotnej formie.

Karty przygotowanego dla Państwa albumu przenoszą czytelników w różnorodne zakątki naszego kraju. Poznajemy rezerваты przyrody od gęstych lasów i malowniczych wzniesień, po torfowiska, mokradła i piaszczyste wydmy. Każde z tych miejsc kryje w sobie niepowtarzalne gatunki roślin i zwierząt, które od wielu lat współistnieją w harmonii.

Zdjęcia oraz opisy, które znajdziecie Państwo w tym albumie, przybliżają niepowtarzalne piękno tych miejsc i zwracają uwagę na potrzebę ochrony ich naturalnych skarbów.

Mam nadzieję, że lektura tego albumu zainspiruje Państwa do refleksji nad rolą, jaką każdy człowiek odgrywa w ochronie otaczającej nas przyrody. Myślę, że ma on szansę stać się również nie tylko źródłem wiedzy, ale również inspiracją do aktywnego działania na rzecz ochrony najcenniejszych obszarów naszego kraju.

Pamiętajmy, że rezerваты przyrody to nasze wspólne dziedzictwo, które powinniśmy pielęgnować dla Nas samych oraz przyszłych pokoleń.

Zapraszam do odkrywania niezwykłego świata rezerwatów przyrody!

Z serdecznymi pozdrowieniami

Piotr Otawski

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

gmina **Czarna Białostocka**, powiat białostocki, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Knyszyn.

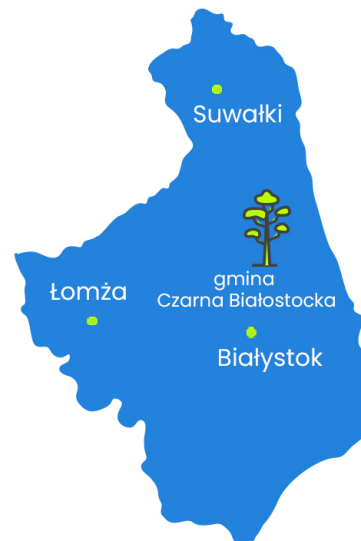

powierzchnia rezerwatu **89,10 ha**

ochrona: zachowanie największego w Puszczy Knyszyńskiej ekosystemu torfowiska wysokiego wraz z otaczającymi borami i lasami bagiennymi oraz związaną z nim różnorodnością biologiczną i mechanizmami jego funkcjonowania.

Rezerwat położony jest w granicach Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej oraz obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska (PLH200006) i Puszcza Knyszyńska (PLB200003).

FLORA

Florę rezerwatu Łazarz reprezentują:

- wełnianka pochwowata
- rosiczka okrągłolistna
- borówka bagienna
- bagno zwyczajne
- żurawina błotna
- modrzewnica zwyczajna
- żurawina drobnolistna

FAUNA

Rezerwat jest schronieniem dla:

- bocianów czarnych
- jarząbków
- dzięciołów

Jest to również rewir wilków.

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „ŁAZARZ”

PODLASKIE

 gminy **Tuchola i Śliwice**, na terenie Nadleśnictwa Woziwoda, RDLP Toruń

 powierzchnia rezerwatu **36 ha**

 ochrona: celem jest zachowanie torfowiska mszarnego, nawiązującego do typu torfowisk wysokich bałtyckich z charakterystycznymi, rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin.

Rezerwat położony jest w granicach Tucholskiego Parku Krajobrazowego oraz obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie (PLB220009).

FLORA

Duży potencjał przyrodniczy torfowiska Jezierzba, na którym stwierdzono m.in. występowanie populacji chronionych i rzadkich gatunków roślin, jak:

- turzyca bagienna
- rosiczka okrągłolistna
- fiołek torfowy
- przygielka biała
- torfowiec brodawkowaty
- torfowiec brunatny

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „TORFOWISKO JEZIERZBA”

KUJAWSKO-POMORSKIE

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „WYDMA LUBIATOWSKA”

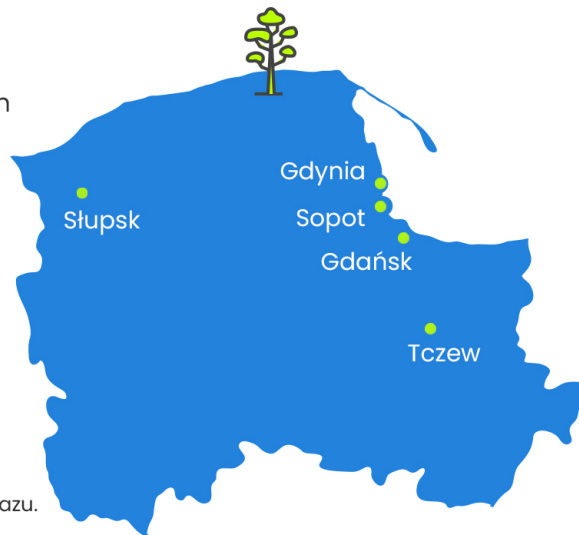
POMORSKIE

 gmina **Choczewo**, powiat wejherowski, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Choczewo

 planowana powierzchnia **115 ha**

 ochrona: zachowanie unikalnego kompleksu wydm nadmorskich oraz zagłębień międzywydmowych, które są siedliskiem dla specyficznych biocenoz i stanowią naturalny krajobraz morskiego wybrzeża wydmowego

Planowany rezerwat częściowo położony jest w obszarze Natura 2000 Białogóra (PLH220003), w obrębie Nadmorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „WYDMA LUBIATOWSKA”

POMORSKIE

 gmina **Miasto Zielona Góra**, na terenie zarządzanym przez PGL Lasy Państwowe RDLP Zielona Góra, Nadleśnictwie Przytok

 planowana powierzchnia rezerwatu: **374,02 ha**
otuliny: **150,12 ha**

 ochrona: zachowanie kompleksu zróżnicowanych lasów łęgowych o cechach naturalnych, grądów, lasów łęgowych podczas procesu grądowienia oraz starorzeczy położonych w dolinie Odry, wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt

Planowany rezerwat położony jest w obrębie obszarów Natura 2000: Dolina Środkowej Odry (PLB080004) oraz Krośnieńska Dolina Odry (PLH080028).

FLORA

Na terenach zalewowych znajdują się bardzo dobrze wykształcone fitocenozy łągów wiązowo-jesionowych z bogatym podszytem, a bliżej rzeki - łągi topolowe i wierzbowe.

Do wyróżniających się gatunków należą m.in.:

- zespoły lilii wodnych
- żabiściek
- osoka aloesowata
- salwinia pływająca - paproć wodna

FAUNA

Najważniejsze gatunki występujące na terenie planowanego rezerwatu to:

- dzięcioł średni
- kania ruda i czarna
- bocian czarny
- siniak
- muchołówka mała
- żuraw
- traszka grzebieniasta
- kumak nizinny
- traszka górską
- żółw błotny
- trzepla zielona

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „LAS NADODRZAŃSKI”

LUBUSKIE

AUTOR ZDJĘĆ: MICHAŁ BIELEWICZ

 gmina **Janów**, na terenie zarządzanym przez Leśnictwo Kamienna Góra w Nadleśnictwie Złoty Potok

 powierzchnia rezerwatu **134 ha**

 ochrona: celem jest zachowanie ze względów naukowych i edukacyjnych, siedlisk lasów bukowych i wapiennych wychodni skalnych, wraz z całym bogactwem gatunkowym fauny i flory

Rezerwat położony jest w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Złotopotocka (PLH240020) oraz na terenie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd.

FLORA

Roślinność runa rezerwatu jest bardzo bogata (ponad 150 gatunków) i reprezentują ją m. in.:

- wawrzynek wilczełyko
- gnieźnik leśny
- buławnik wielkokwiatowy
- miodownik melisowaty

FAUNA

Głównie gatunki leśne. Cenne, rzadkie i związane ze starodrzewami reprezentują w rezerwacie np.:

- popielica
- siniak
- dzięcioł średni i zielonosiwy
- trzemilojad
- muchołówka mała i żałobna

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REZERWAT „GÓRY GORZKOWSKIE”

ŚLĄSKIE

 gmina **Masłów**, powiat kielecki, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Kielce, w leśnictwie Dąbrowa.

 powierzchnia rezerwatu: **204,41 ha**

 ochrona: Celem jest zachowanie ekosystemów leśnych o charakterze naturalnym, z endemicznym dla wyżyn południowoschodniej Polski, wyżynnym jodłowym borem mieszanym, wchodzącym w skład tzw. dynamicznego kompleksu wyżynnych i górskich lasów bukowo-jodłowych.

Planowany rezerwat w znacznej części pokrywa się z obszarem Natura 2000 Ostoja Wierzejska (PLH260035).

FLORA

Na obszarze planowanego rezerwatu licznie występują gatunki chronione roślin:

- podrzeń żebrowca
- mech tujowca tamaryszkowatego
- rosiczka okrągłolistna
- kruszczyk błotny

FAUNA

Obszar planowanego rezerwatu zamieszkują:

- zgniotek cynobrowy
- rzekotka zielona
- traszka górską
- dzięciół czarny, dzięciół zielonosiwy
- muchołówka mała
- puszczyk uralski, sóweczka
- włośchatka
- popielica

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REZERWAT „GÓRA WIERZEJSKA”

ŚWIĘTOKRZYSKIE

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „JAWORZYNA NA CHEŁMIE”

MAŁOPOLSKIE

 gmina **Ropa**, powiat gorlicki, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Łosie

 powierzchnia rezerwatu: **36,36 ha**

 ochrona: zachowanie zespołu jaworzyny ze stanowiskami jęczynika zwyczajnego wraz z odstonięciami skalnymi i rumowiskami na Górze Chełm w Beskidzie Niskim

Rezerwat położony jest w granicach obszaru Natura 2000 (PLH9180).

FLORA

Gatunki podlegające ochronie w obszarze rezerwatu to:

- jęczynik zwyczajny
 - gatunek paproci objęty ścisłą ochroną gatunkową. Jego populacja w rezerwacie szacowana jest na ponad 1000 osobników.
- miesięcznica trwała
 - gatunek charakterystyczny dla jaworzyn, który dzięki swoim srebrzystym owocom, które przypominają monety, nazywany jest judaszowymi srebrnikami.

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „JAWORZYNA NA CHEŁMIE”

MAŁOPOLSKIE

 gmina **Ręczno**, powiat piotrkowski, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Piotrków, Leśnictwo Grzegorzówka

 powierzchnia rezerwatu **23,87 ha**

 ochrona: ze względów naukowych i dydaktycznych kompleksu oligotroficznych borów sosnowych z ważnymi dla nauki, chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin

Rezerwat położony jest częściowo w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Pilicy (PLH100008).

FLORA

Na terenie rezerwatu oraz w jego otulinie występują ważne dla nauki, chronione gatunki roślin, diagnostyczne dla oligotroficznych borów sosnowych jak:

- widlicz cyprysowy
- widlicz spłaszczony
- widłak jałowcowaty
- mącznica lekarska

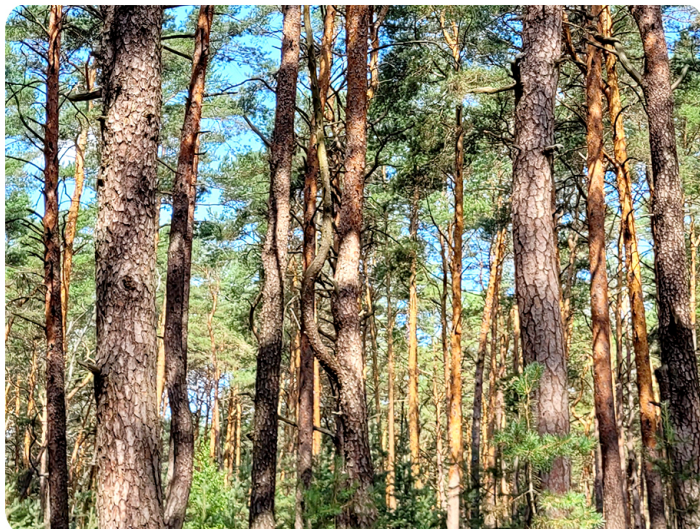
100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „BORY NAD PILICĄ”

ŁÓDZKIE

 gmina **Milejów**, powiat łęczyński, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Świdnik

 powierzchnia rezerwatu **70,87 ha**

 ochrona: zachowanie cennych zbiorowisk leśnych i miejsc bytowania chrząszczy saproksylicznych należących do rzadkości faunistycznych i gatunków reliktowych lasów pierwotnych.

Rezerwat położony jest w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza (PLH060005), w obrębie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego.

FLORA

Florę rezerwatu „Sosnowiec” reprezentują:

- pierwiosnek beżłodygowy
- murawy kserotermiczne
- niżowe i górskie świeże łąki ekstensywnie użytkowane
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe
- olsy źródliskowe

FAUNA

Rezerwat zamieszkują:

- chrząszcz saproksyliczny
- zalotka większa
- trzepla zielona
- szlaczkoń szafraniec
- czerwoczyk nieparek,
- czerwoczyk fioletek
- modraszek nausitous
- modraszek telejus
- piskorz
- kumak nizinny
- wydra

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „SOSNOWIEC”

LUBELSKIE

 gmina **Budry**, powiat węgorzewski, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Czerwoný Dwór.

 powierzchnia rezerwatu **491,09 ha**

 ochrona rozległego śródleśnego torfowiska, będącego pozostałością dawnego jeziora wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny.

Rezerwat położony jest w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Skaliskie (PLB280011) oraz Niecka Skaliska (PLH280049).

FLORA

250 taksonów flory

Wśród gatunków cennych (chronionych, zagrożonych i/lub rzadkich) znajdują się:

- **28 gatunków mchów**, w szczególności haczykowiec błyszczący,
- **15 gatunków porostów**, m.in. płucnica płotowa,
- **13 gatunków roślin naczyniowych**, w szczególności: wielosił błękitny, czy też zimoziół północny (relikt glacyjny).

FAUNA

Rezerwat jest ostoją gatunków zwierząt objętych ochroną w ramach sieci **Natura 2000**

- żurawie
- duże ptaki drapieżne: bielik i orlik krzykliwy

Występują tu również: dzięcioł białostrzbioty, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny jarząbek, muchołówka mała, sóweczka, włośchatka i inne.

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „BAGNO MINTA”

WARMIŃSKO-MAZURSKIE

 gmina **Byczyna**, powiat kluczborski, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Kluczbork, Leśnictwo Nasale

 powierzchnia rezerwatu: **74 ha**

 ochrona: obszar ten uzupełni opolską sieć rezerwatów przyrody o kolejny, cenny ekosystem ols porzeczkowych na Opolszczyźnie

FLORA

Na obszarze rezerwatu rosną, m.in.:

- olsza czarna
- kalina koralowa
- kruszyna pospolita
- porzeczka czarna
- bobrek trójlistkowy
- czermień błotna
- tojeść bukietowa

FAUNA

Obszar rezerwatu zamieszkują:

- żaba trawna
- ropucha szara
- gatunki ptaków związane z podmokłymi siedliskami leśnymi z dużym udziałem martwego drewna i zamierających drzew

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „KANIA”

OPOLSKIE

 gmina **Pobiedziska**, powiat poznański, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Czarniejewo

 planowana powierzchnia **55,08 ha**

 ochrona kompleksu cennych, dobrze wykształconych, unikatowych w regionie ekosystemów leśnych, przed czynnikami mogącymi negatywnie wpływać na wartość przyrodniczą terenu

Planowany rezerwat położony jest w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja koło Promna (PLH300030) oraz Parku Krajobrazowego Promno.

FLORA

Na terenie projektowanego rezerwatu występują głównie fitocenozy leśne. Zobaczymy tu ponad 200 gatunków flory, w tym gatunki chronione takie jak:

- lilia złotogłów
- wawrzynek wilczczyko

FAUNA

W planowanym rezerwacie występują liczne gatunki zwierząt, w tym:

- **7 gatunków płazów:**
traszka zwyczajna, traszka grzebieniasta, ropucha szara, ropucha zielona, żaba trawna, żaba moczarowa i grzebiuszka
- **4 gatunki gadów:**
zaskroniec, padalec, jaszczurka zwinka i żyworodna

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

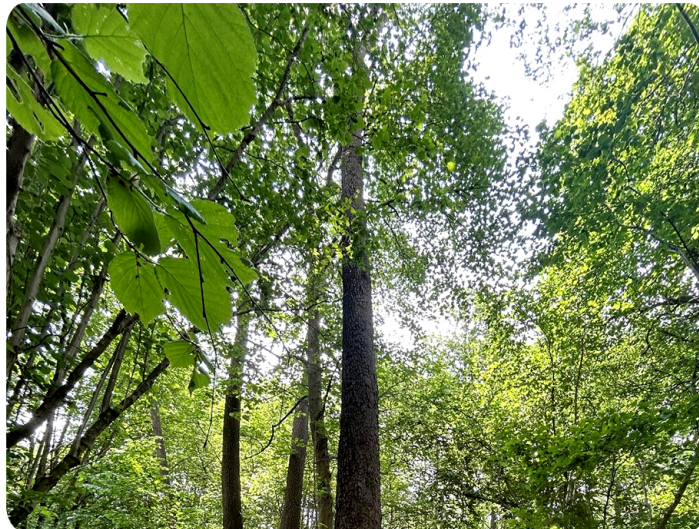
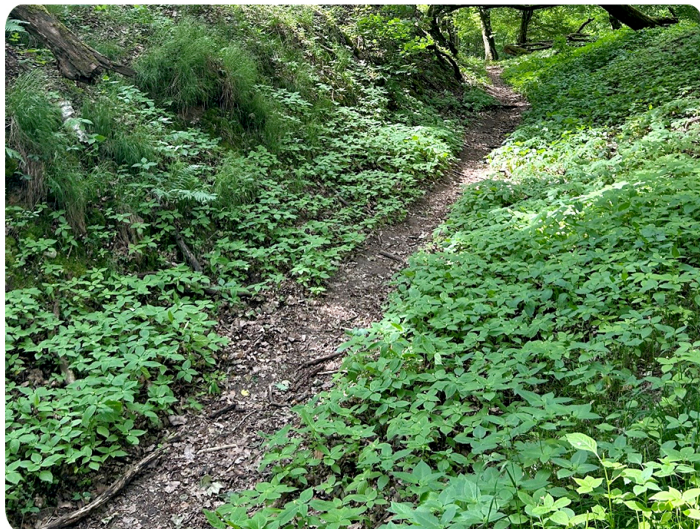

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REZERWAT „100-LETNI LAS”

WIELKOPOLSKIE

 gmina **Krasiczyn**, powiat przemyski, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Krasiczyn

 powierzchnia rezerwatu: **62,44 ha**

 ochrona: zachowanie skarpy denudacyjnej typu „kuesta”, zbudowanej z twardych margli krzemionkowych oraz stanowisko jęczynika zwyczajnego

Rezerwat położony jest w obrębie obszarów Natura 2000: Pogórze Przemyskie (PLB180001) i Ostoja Przemyska (PLH180012).

FLORA

Na obszarze rezerwatu rosną, m.in.:

- jęczynik zwyczajny
 - roślina, która preferuje wilgotne, zacienione stanowiska, szczególnie na stromych, skalistych zboczach
- buczyna karpacka
 - zwarty i cienisty drzewostan, z dominującym bukiem i ubogą warstwą podszytu

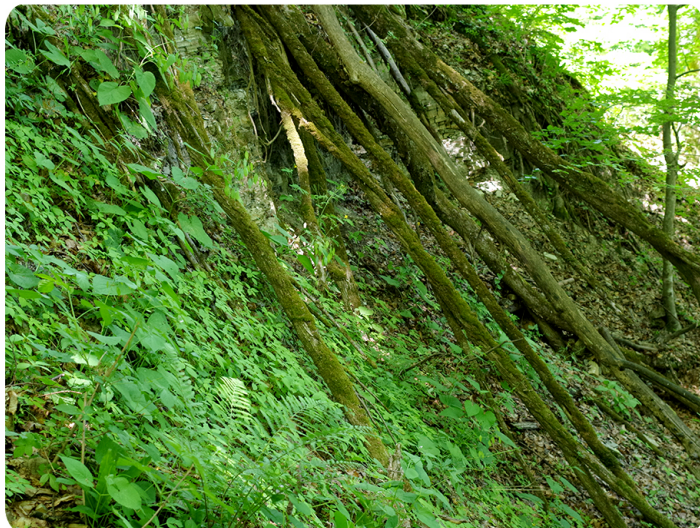
100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „MUR KRZECZKOWSKI”

PODKARPACKIE

 gmina **Polanów**, powiat kluczborski, na terenie zarządzanym przez PGL Lasy Państwowe RDLP w Szczecinku, Nadleśnictwo Manowo

 powierzchnia rezerwatu: **19,11 ha**
powierzchnia otuliny: **15,28 ha**

 ochrona: zachowanie ekosystemu torfowiska mszarne go i boru bagienne go wraz ze stanowiskami wrzośca bagienne go oraz bagna zwyczajne go

Rezerwat położony jest w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Radwi Chocieli i Chotli (PLH320022).

FLORA

Gatunki podlegające ochronie w obszarze rezerwatu to:

- wełnianeczka darniowa
- bażyna czarna
- rosiczka okrągłolistna
- rosiczka pośrednia
- modrzewnica zwyczajna
- przygielka biała
- widłak jałowcowaty
- bagnica torfowa

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „REKOWSKI WRZOSIEC”

ZACHODNIOPOMORSKIE

 gmina **Wyszków**, powiat Wyszków,
na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Drewnica

 powierzchnia rezerwatu **279,15 ha**

 ochrona: zachowanie ze względów naukowych kompleksu
olsów położonych w dolinie Bugu, wykazującego wysokie
walory faunistyczne i krajobrazowe

Rezerwat położony jest w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu (PLB140001)

FLORA

Florę rezerwatu Fidest reprezentują:

- Czarcikęsik Kluka
- wełnianka wąskolistna
- kruszczyk szerokolistny
- fiołek błotny
- groszek błotny
- podkolan biały

FAUNA

W planowanym rezerwacie występują:

- bocian, żuraw, kszysk
- dzięcioły- duży, czarny, zielony i dzięciołek
- muchołówki- żałobna i szara
- sikory- czubotka, sosnówka, modraszka i bogatka
- pospolite gatunki jak np. szpak, kos czy kowalik
- płazy: ropucha szara, żaba trawna, żaba moczarowa
- liczne populacje łosi, saren i dzików

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „FIDEST”

MAZOWIECKIE

 gminy **Międzyzlesie i Bystrzyca Kłodzka**, powiat kłodzki, na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Międzyzlesie

 planowana powierzchnia rezerwatu: **360,65 ha**
planowana powierzchnia otuliny: **140,26 ha**

 ochrona: zachowanie unikatowych siedlisk przyrodniczych Masywu Śnieżnika wraz z towarzyszącą im rzadką entomofauną

Planowany rezerwat położony jest w granicach Śnieżnickiego Parku Krajobrazowego oraz obszaru Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika (PLH0200016).

FLORA

Na terenie projektowanego rezerwatu oraz w jego otulinie występuje 6 typów siedlisk przyrodniczych:

- wysokogórskie borówczyska bażynowe
- ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska
- piargi i gołoborza krzemianowe
- bory i lasy bagienne
- górskie bory świerkowe

FAUNA

W planowanym rezerwacie występują:

- koszówka
- paśnik włócznieak
- miedziopierś górską
- żagnica torfowa

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

REZERWAT „MAŁY ŚNIEŻNIK”

DOLNOŚLĄSKIE

MAZOWIECKIE

- Fidest
- Brody Czerwińskie
- Kurhany
- Las Ochoż
- Sosnowiec (Łańcuchów)

LUBELSKIE

- Bartoszycha
- Łazarz
- Bory nad Kanałem Augustowskim
- Wiłkokuk
- Dolina Rospudy im. prof. Aleksandra Sokołowskiego

PODLASKIE

OPOLSKIE

- Kania
- Kozłowskie Grądy
- Osiczyńskie Modrzewie
- Mańkowice

MAŁOPOLSKIE

- Cisy w Wyskitnej
- Jaworzyna na Chełmie
- Kozie Żebro
- Markowiec-Gródek

WIELKOPOLSKIE

- Zamorze Pniewskie
- Bobrownia
- Bobrowy Zakątek
- Brekinie koło Broniszowa
- Torfowisko Ustronie

LUBUSKIE

ŚLĄSKIE

- Góry Gorzkowskie
- Babski Las

ŁÓDZKIE

- Rokita
- Bory nad Pilicą

PODKARPACKIE

- Mur Krzeczkowski

WARMIŃSKO-MAZURSKIE

- Rysie Bagno
- Bagno Minta
- Mokra Góra
- Bagno Krzywek
- Dolina Górnej Szelążnicy
- Las Krawno
- Torfowiska nad jez. Zdrężno
- Uroczysko Korea
- Łąjskie Bagna

POMORSKIE

- Olszowe Źródlika
- Siwe Bagno
- Sowie Torfowiska
- Okuniewo
- Jezioro Sosnówek
- Jezioro Żabonek
- Nożyńskie Mszary
- Pyszne Torfy

ZACHODNIO-POMORSKIE

- Dolina Pustynki
- Dolina Rzeki Leśnicy
- Dolina Zgniłej Strugi
- Las Dębogórski
- Rekowski Wrzosiec
- Torfowisko Żelechowo
- Źródliskowa Skarpa Jeziora Dołgie

KUJAWSKO-POMORSKIE

- Uroczysko Kietpinek
- Brzozowe Bagno
- Sarnówek
- Torfowisko Okoniny
- Torfowisko Rytki
- Bruchniewska Ostoja
- Czarcie Góry
- Wąwóz Wyrwa
- Zbocza Świętopełka
- Rosiczka

100 REZERWATÓW

na 100-lecie
Lasów Państwowych

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Al. Jerozolimskie 136; 02-305 Warszawa

www.gov.pl/gdos

[facebook.com/
GeneralnaDyrekcjaOchronySrodowiska](https://facebook.com/GeneralnaDyrekcjaOchronySrodowiska)

[linkedin.com/company/generalna-dyrekcja-
ochrony-srodowiska](https://linkedin.com/company/generalna-dyrekcja-ochrony-srodowiska)

